

> Retouradres Postbus 43006 3540 AA Utrecht

Minister voor Medische Zorg & Sport
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

directie Strategie
afdeling Beleid, planvorming
en instrumentontwikkeling

Catharijnesingel 59
3511 GG Utrecht
Postbus 43006
3540 AA Utrecht
www.nvwa.nl

Contactpersoon
ir. P.A. Dekker
p.a.dekker@nvwa.nl

Onze referentie
TRCNVWA/2021/741

Bijlagen
1

Datum 4 februari 2021
Betreft Managementreactie IG NVWA op het BuRO-advies over
gezondheidsrisico's van bamboebekers

Geachte mevrouw Van Ark,

Hierbij bied ik u het advies aan van de directeur Bureau Risicobeoordeling & onderzoek (BuRO) over gezondheidsrisico's van bamboebekers. De directeur BuRO richt zich in zijn advies zowel tot u als tot mij. In deze managementreactie beperk ik mij tot dat deel van het advies dat aan mij gericht is. Omdat het advies zich niet beperkt tot bamboebekers alleen, maar ook betrekking heeft op andere gebruiksartikelen van polymeerhars van formaldehyde-melamine waaraan bamboevezels, bamboe- of maismeel is toegevoegd en die in contact met voedingsmiddelen komen, heeft deze reactie ook daarop betrekking. Het advies en deze managementreactie hebben geen betrekking op gebruiksartikelen die volledig uit bamboe zijn gemaakt.

Aanleiding

Gebruiksartikelen met bamboevezels waren de afgelopen periode in het nieuws omdat ze als 'groen' worden aangeprezen, terwijl ze niet makkelijk biologisch afbreken en (te veel) formaldehyde en melamine afgeven. De aanleiding van de media-aandacht was het onderzoek van de Duitse Stiftung Warentest¹ en het Duitse Federale Instituut voor Risicobeoordeling (BfR). Hieruit bleek dat niet alle onderzochte bamboe(vezel)/melaminebekers veilig waren voor de volksgezondheid. Ook de Nederlandse Consumentenbond heeft hier aandacht aan besteed².

Vanwege de mogelijke migratie van formaldehyde uit bamboe/melamine gebruiksartikelen heeft de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) eind 2019 een marktverkenning uitgevoerd. Dit betreft zowel de zogeheten meeneembekers, als normaal serviesgoed. In totaal zijn 46 stuks³ bekers, kommen en mokken in duplo bemonsterd en onderzocht. Omdat er een aantal hoge overschrijdingen van de migratielimiet voor formaldehyde zijn geconstateerd, heeft de Directeur Handhaven van de NVWA advies gevraagd aan bureau Risicobeoordeling & onderzoek (BuRO).

¹ <https://www.test.de/Bambusbecher-im-Test-Die-meisten-setzen-hohe-Mengen-an-Schadstoffen-frei-5496265-0/>

² <https://www.consumentenbond.nl/voedingstests/schadelijke-stoffen-in-bamboebekers>

³ Voor de risicobeoordeling heeft BuRO 9 artikelen (borden, lepels en kinderkom) van de totaal 55 onderzochte gebruiksartikelen niet meegenomen, omdat zij zich in de beantwoording van de onderzoeksvraag gericht heeft op bamboebekers voor volwassenen.

Daarbij zijn voor de onderzochte bamboe/melamine gebruiksartikelen de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

1. Wat is de ernst van het gezondheidsrisico bij de vastgestelde migratie van formaldehyde uit de bamboe/melamine gebruiksartikelen?
2. Vanaf welk migratieniveau van formaldehyde uit deze artikelen is er sprake van een gezondheidsrisico voor volwassenen?

Daarnaast zijn er ook bamboe/melamine gebruiksartikelen op de markt die specifiek bestemd zijn voor kleine kinderen⁴. Deze zijn niet onderzocht tijdens de marktverkenning van 2019. De Directeur Handhaven heeft over deze producten een additionele onderzoeksvraag gesteld:

3. Vanaf welk migratieniveau van formaldehyde is er sprake van een gezondheidsrisico voor kinderen (tot drie jaar) indien zij eten van kinderservies dat gemaakt is van bamboe/melamine?

BuRO heeft zelf nog een onderzoeksvraag over melamine toegevoegd:

4. Vanaf welk migratieniveau van melamine uit bamboe/melamine voedselcontactmaterialen is er sprake van een gezondheidsrisico?

Conclusies uit het BuRO-advies

Onderzoeksvraag 1. Wat is de ernst van het gezondheidsrisico bij de vastgestelde migratie van formaldehyde uit de bamboe/melamine gebruiksartikelen?

Bij een lage waarde van achtergrondblootstelling via voedsel en een realistisch scenario van dagelijkse inname van 2 koppen hete drank per dag, wordt vanaf een migratie van 19 mg/kg de gezondheidskundige grenswaarde overschreden. 10 producten (11%) voldeden niet aan deze waarde van 19 mg/kg. Bij blootstelling hoger dan de gezondheidskundige grenswaarde kunnen schadelijke gezondheidseffecten niet worden uitgesloten, zoals maagirritatie en de vorming van maagzweren.

Onderzoeksvraag 2. Vanaf welk migratieniveau uit deze gebruiksartikelen is er sprake van een gezondheidsrisico voor volwassenen?

Vanaf een migratie van formaldehyde van 19 mg/kg en hoger wordt de gezondheidskundige grenswaarde overschreden. De producten die hier niet aan voldeden hadden vaak veel hogere migratie waarden van formaldehyde: 65-247 mg/kg. Voor enkele hoge migratiewaarden wordt de gezondheidskundige grenswaarde overschreden met een factor 10 of meer.

Onderzoeksvraag 3. Vanaf welk migratieniveau is er sprake is van een gezondheidsrisico voor kinderen (tot drie jaar) door formaldehyde uit bamboe/melamine kinderservies?

De maximale hoeveelheid formaldehyde die mag migreren uit bamboe/melamine kinderservies voordat de gezondheidskundige grenswaarde wordt overschreden is 4,2 mg/kg. Bij een hogere migratie kan een gezondheidsrisico niet worden uitgesloten. De specifieke migratielimiet (SML) biedt onvoldoende bescherming voor kinderservies.

⁴ Er kan niet worden uitgesloten dat kleine kinderen ook bekers of andere gebruiksartikelen kunnen gebruiken die niet specifiek voor kleine kinderen bedoeld zijn. Dat betekent dat de uitkomst van deze onderzoeksvraag ook zou moeten gelden voor geldt ook voor deze toepassing.

Onderzoeksvraag 4: Vanaf welk migratieniveau van melamine is er sprake van een gezondheidsrisico?

Bij een dagelijkse inname van 2 koppen hete drank uit bamboe/melamine bekers, wordt de gezondheidkundige grenswaarde overschreden vanaf een melamine migratie van 30 mg/kg. Voor kinderservies is de maximale migratie 6,7 mg/kg, waarbij de gezondheidkundige grenswaarde niet wordt overschreden. Beide maximale migratiewaardes voor melamine liggen (ruim) boven de SML van 2,5 mg/kg. De SML voor melamine is dus voldoende beschermend.

Bij de conclusies die in het BuRO-advies zijn gegeven constateer ik dat bij vraag 1 alleen antwoord is gegeven voor bamboe/melamine bekers, niet voor alle gebruiksartikelen. Bij vraag 3 is het van belang op te merken dat niet kan worden uitgesloten dat kleine kinderen ook bekers of andere gebruiksartikelen kunnen gebruiken die niet specifiek voor kleine kinderen bedoeld zijn. Om in alle gevallen veilig gebruik door kinderen te garanderen zou dit betekenen dat de nieuwe SML ook zou moeten gelden voor deze toepassingen.

Adviezen aan de IG NVWA

Mij wordt als volgt geadviseerd:

- Treed op, zo lang er geen nieuwe SML is, tegen overschrijdingen van de huidige SML voor formaldehyde (15 mg/kg) en melamine (2,5 mg/kg) in FCM op basis van melaminehars.
- Onderzoek hierbij ook gebruiksartikelen voor (kleine) kinderen op de migratie van melamine en formaldehyde.
- Communiceer actief op de NVWA website over de risico's van bamboe/melamine bekers.
- Weer kunststof FCM met de niet-toegelaten additieven bamboe en/of mais van de Nederlandse markt.

Reactie op de adviezen

Deze adviezen neem ik als volgt over.

Allereerst is het van belang te benadrukken dat kunststof gebruiksartikelen gemaakt van melaminehars volgens de huidige regelgeving geen bamboevezels of -meel (of andere niet toegelaten natuurlijke vezels of meel) mogen bevatten, omdat deze stoffen geen toelatingsprocedure (met voorafgaande risicoanalyse) hebben doorlopen. Bamboe/melamine bekers mogen dus onder de huidige omstandigheden niet op de markt zijn. Het weren van dit soort artikelen lost dus het probleem van extra migratie van formaldehyde uit deze artikelen ten gevolge van de aanwezigheid van deze additieven op.

Ik zal met relevante marktpartijen communiceren dat ze deze artikelen per direct uit de markt moeten halen en dat wij hiertegen handhavend zullen gaan optreden⁵. Daarmee wordt invulling gegeven aan het vierde advies.

Ik lees het eerste en tweede advies van de directeur BuRO als betrekking hebbend op melamine bekers en andere gebruiksartikelen zonder bamboevezels/-meel en/of maismeel als additief. Het grootste deel van dit soort producten wordt van buiten de EU geïmporteerd.

⁵ Op initiatief van Nederland is in een bestaand samenwerkingsoverleg op het terrein van voedselcontactmaterialen van de Benelux-landen, in navolging van andere EU-lidstaten, een gezamenlijke brief met deze boodschap opgesteld, die gelijktijdig met deze managementreactie zal worden gepubliceerd op de NVWA-website.

In het huidige importtoezicht op kunststof keukengerei van melamine of polyamide uit China en/of Hongkong, voortvloeiend uit de Europese verordening Vo 284/2011, wordt al aandacht besteed aan controle op de SML voor formaldehyde. Ik zal bevorderen dat in het labonderzoek ook standaard de toets aan de SML voor melamine wordt meegenomen.

In deze importcontroles zal de NVWA, ter inventarisatie van de omvang van de problematiek, explicieter aandacht geven aan gebruiksartikelen voor (kleine) kinderen. Zolang er nog geen nieuwe SML is, worden deze artikelen aan de huidige SML voor formaldehyde en melamine getoetst.

Aanvullend adviseert BuRO op basis van de risicobeoordeling om consumenten het gebruik van kunststof serviesgoed waarin bamboe en/of mais is gebruikt af te raden. De NVWA neemt dit advies over en zal in afstemming met VWS en in samenspraak met het Voedingscentrum de communicatie hiervoor verzorgen en verwijzen naar de beide websites voor meer informatie. Gekeken wordt of dit kan worden verbreed naar (andere) kunststof gebruiksartikelen met bamboevezels of met andere natuurlijke additieven waarvoor geen toelating is.

De publicatie van het BuRO-advies en deze managementreactie zal plaatsvinden op de website van de NVWA op 15 februari 2021.

Hoogachtend,

drs. M.A. Ruys
Inspecteur-Generaal a.i. NVWA

directie Strategie

afdeling Beleid, planvorming
en
instrumentontwikkelingafdeling
Beleid, planvorming en
instrumentontwikkeling

Datum

Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

Onze referentie

TRCNVWA/2021/741